

A. V. LUNATSARSKI

SMOLNA MAINEHIKKAANA YÖNÄ

Kirkkaasti valaistu Smolna. Kaikilla käytävillä hyöri joukoittain kiihtynyttä väkeä. Smolnan kaikissa huoneissa pulppuaa täysiverisenä elämä, mutta suurin väkijoukko on kokoontunut yläkerran käytävän päähän, jossa on vallalla todellinen intohimojen myrsky: siellä perähuoneessa on koolla sotilaallinen vallankumouskomitea. Sihteerineitoset ovat kokonaan uuvuksissa, mutta silti suoriutuvat sankarillisesti heitä ahdistavasta tungoksesta, jonka ovat saaneet aikaan selityksiä ja ohjeita saamaan tulleet tai erilaisia pyyntöjä ja valituksia esittämään saapuneet henkilöt.

Tuossa ihmispyörteessä saattaa nähdä joka puolella kiihtyneitä kasvoja, ja jotain käskypaperia tai jotain valtuustodistusta kurkottavia käsiä.

Siinä käytävällä annetaan hyvin tärkeitä tehtäviä ja määräyksiä, sanellaan käskyjä lakkaamatta rätiseviin kirjoituskoneisiin, allekirjoitetaan papereita kynällä suoraan polven päällä, ja sitten joku nuori toveri iloisena saamansa tehtävän johdosta rientää synkkään yöhön kiihtävässä autossaan. Takimmaisessa huoneessa jotkut toverit nousematta pöydän äärestä lähettävät kaikkiin suuntiin kapinaan nousseille Venäjän kaupungeille käskyjään aivan kuin sähkönuolia.

En voi ihmettelemättä muistella sitä tyrmistyttävän valtavaa työtä ja pidän Sotilaallisen vallankumouskomitean toimintaa Lokakuun päivinä sellaisena inhimillisen tarmon ilmauksena, joka osoittaa miten suuria ehtymättömiä voimavaroja kätkee itseensä vallankumouksellinen sydän ja mihin se pystyy, kun sitä kutsuu vallankumouksen pauhu.

Neuvostojen II edustajakokous alkoi illalla Smolnan Valkoisessa salissa. Läsnäolleiden mieliala oli korkealla. Kiihtymys oli

suuri, mutta ei ilmennyt pienintäkään paniikkia siitä huolimatta, että taistelut Talvipalatsin ympärillä olivat käynnissä ja vähän väliä saatiin hyvin levottomia tiedonantoja.

Kun sanon, ettei mitään paniikkia, niin tarkoitan bolševikkeja ja edustajakokouksen valtavaa enemmistöä, joka oli bolševikkien kannalla. Mutta päinvastoin kiukkuiset, hämmentyneet ja hermostuneet „oikeistososialistiset” ainekset olivat paniikin vallassa.

Kun sitten istunto lopulta avattiin, selvenivät edustajakokouksen mielialat täydellisesti. Bolševikkien puheet otettiin vastaan myrskyisällä riemulla. Uljaita merimiehiä, jotka olivat tulleet kertomaan totuutta Talvipalatsin luona käytävistä taisteluista, kuunneltiin kiihkeällä innostuksella.

Loputtoman suosiosoitusten myrskyn sai osakseen kauan odotettu tieto siitä, että Neuvostovalta on lopultakin päässyt voitolle Talvipalatsissa ja kapitalistiministerit on vangittu! Tämän yhteydessä menševikki vänrikki Kutšin, jolla oli siihen aikaan huomattava vaikutus armeijan järjestössä, uhkasi tuoda heti hänen rintamalohkoltaan sotaväen Pietariin. Hän luki 1., 2., 3. jne., aina kahdenteentoista armeijaan saakka, erikoisarmeija mukaan luettuna, nimessä vetoomuksen Neuvostovaltaa vastaan ja lopetti puheensa suoranaiseen uhkaukseen Pietaria vastaan, joka oli uskaltanut „tällaiseen seikkailuun”.

Sitä ei kukaan säikähtänyt. Ketään ei peloitannut myöskään ilmoitus, että koko talonpoikaismeri kuohahtaa ja nielee meidät.

Vladimir Iljitš oli elementissään: iloinen ja työteliäs. Hän ehti jo jossain syrjässä kirjoittaa ne asetukset uudesta vallasta, joista tuli — sen me nyt jo tiedämme — mitä mainehikkaimmat sivut meidän vuosisatamme historiaan.

Lisään näihin pikapiirtoihin vielä muistelmani ensimmäisen Kansankomissaarien Neuvoston nimittämisestä. Nimittäminen tapahtui eräässä Smolnan pienessä huoneessa, missä tuoleille oli heiteltä takkeja ja lakkeja ja missä kaikki tungeksivat heikosti valaistun pöydän ympärillä. Valitsimme uudistetun Venäjän johtajia. Minusta näytti, että valinta oli useinkin satunnainen, pelkäsin sitä suurta epäsuhdetta, mikä näytti muodostuneen jättiläismäisten tehtävien ja valituksi tulleiden työntekijäin välillä, jotka minä hyvin tunsin ja jotka näyttivät minusta epäpäteviltä kyseiselle alalle. Lenin torjui pahoitellen minun epäilyni ja samalla veitikka silmässä sanoi:

— Toistaiseksi — sittenpähen nähdään — tarvitaan kaikille paikoille vastuunalainen henkilö; jos heistä kuka osoittautuu kelpaamattomaksi — voimmehan vaihtaa.

Kuinika oikeassa hän olikaan! Toisia tietenkin vaihdettiin, toiset pysyivät paikoillaan. Paljon oli sellaisia, jotka ryhtyivät toimeensa arkaillen, mutta osoittautuivat sitten täysin kelpaaviksi.

Eräiltä tietenkin — vallankumoukseen osallistuneiltakin eikä vain syrjästäkatsojilta — meni pää pyörälle valtaviin näköalojen ja voittamattomilta näyttävien vastusten johdosta. Lenin tarkasteli tehtävien täyttämistä hämmästyttävällä henkisellä tasapainolla ja tarttui niiden täyttämiseen yhtä varmasti kuin kokenut luotsi tarttuu jättiläisvaltamerialueen ruoriin.

